

Tupac Amaru, Amaruq churin, Apu Salqantaypa ritinmanta ruwasqa; llantuykin, Apu suyu sombran hina sonqo ruruykupi mastarikun, may pachakama.

Qanqa karuta, amaru ñawikiwan, wamancha kanchariyninwan, qawarqanki. Kaypin kasiani, yawarniykiwan kallpachasqa, mana wañusqa, qaparispa.

Qaparisianin, llaqtaykin kani, runayki; qanpa mosoqmanta ruwasqaykin nunay, weqey, mana tanisqa kiriy. Qan rimasqaykimanta, yawar mikuqjierro españolwan maqanakusqaykimantan, uyanta toqasqaykimantan, yawarniki timpuq allpapi timpusqanmantan manaña sonqoypi qasilla kanñachu. Rupay-llañan kan, amaru cheqniyllañan kan, supay weraqochakunapaq, sonqoypi.

*Mayun takisian,
tuyan waqasian,
wayran muyusian,
ichun, tuta punchay sukasian.
Wamanikunaq, apukunaq kirunpi, riti sutusian, llipipisian.
Hatun mayunchijmi qaparisian.
iMaypitaq kanki ñoqayku rayku wañusqaykimanta!*

Taytay: mayukunata uyariykuy, sutilla; hatun yunkapipas manchay sachakunata uyariykuy; la mar qochapa supay, yuraq takinta, waqayninta uyariykuy, papay, Amaruy. iKausasianikun! Chay rumi, sacha, unu, mayu kuyusqanmantan; mayu muyurisqanmantan, wayra tususqanmantan, astawan hatunta, astawan yawar kallpata hapisiayku. iHatarisianikun, qan rayku, apu sutyiki, apu wañuyniyki rayku!

*Llaqtakunapi, wawakuna, imay mana sonqonchanwan
waqasianku.
Punakunapi, mana pachayoq, mana loqoyoq, mana ima
qoñiqniyok, ñausa,
wakcha runakuna waqasianku, khuyayta; astawan wawa
wequenmantapas khuyayta.
Sacha llantunpi tiyaykuspa runakuna waqanraqmi, Amaruy;
qan pacha kausasqaykimantapas astawan kirisqa; qatisqa, usa
hina qatisqa.
iUyariykuy sonqoyta, tanlinyasqanta!
Uyariyku yawarniypa chiriyninta, katatasqanta;
uyariykuy lambras sachapi mana piyniyok urpipa llakisqanta;
taksalla mayupa, llampu timpuq puquiupa takisqanta.
iKachkaniraqmi!*

Chay hatunkaray kirykimanta, mana pipas taniy atiq ñakarisqaykiman-ta hatarin ñoqaykupaq, sirkaykipi timpuq rabia. Hatarisaqkuñan, papay, wayqechay, Amaruy. Manañan manchanikuchu millay weraqochakunapa pólvora illapanta, balanta, metrallantapas; manañan anchata manchaniku-chu. iKachkaniraqkun! Sutyikita qaparispa, lloqllariq mayu hina, puriq nina hina, mana usiaq sisi hina, lloqllasaqku, noqanchispa llapan allpanchista hapinaykukama; llaqtanchispas llaqtanchispuni kanankama.

*Uyariy, papay, Amaruy, uyariykuy:
balan sipisian,
metrallan yawarta toqyachisian,
jierro cuchillun runaq aychanta kuchuchkan,
cawallun, irrajinwan, upa, llasaq chakinwan umayta, wiksaykuta
ñitisian,
kaypipas maypipas:
chiri wasa Cerro de Pasco orqokunapi,
riti pampa allpaykipi,
rupaq, chin niq yunka, qomer kanchariy yunkakunapi.*

Taytachay, Amaruy, cielo uyayoq wayqey, kunan kita weraqochakunapa sonqonqa astawan qanran, astawan millay, astawan cheqninan. Kikin wayqenchiq runakuna sonqonta tikraruspa, paykunawan, saqramantapas astawan saqra armakunawan sipiwanku. iKachkaniraqkun, chaypas, kachka-niraqkun, kancharisparaq! Llaqtakunaman, kitaweraqocha llaqtankunaman uraykamuniku, mana usiaq sisi hina. Chaypiñan kasianiku; chaypiñan kasianki ñoqaykuwan kuyay apu, mana qonqana, wiñay Amaruy.

Manañan allpaykuna, chakraykuna kanñachu. Uijachaykupas qopallatañan mikun, wayrapa mana munasqan qopata; allpallatañan, as kachichayoq mana kachiyoyq allpallatañan wakachayku wañu wañuyta llakwan. Amaruy, qan pacha timpuykipi cumun allpayku karqaraqmi. Kunanqa, wañuymanta alqo ayqeq hina, llaqtakunamanta yunkakunaman ayqesianiku; mastaraya-sianiku runapa llaqtankunapi, mancharisqa challchaku hina.

Uyariy Hatun Tayta, karu qeswakunamanta, kita weraqochakuna, pampa, chiri, qoñeq allpaykuna qechuwasqankunamanta, ayqespa, mastarinakuniku lliu tawantin suyupi. Qepaq wakcha, pisi allpachayoq runakunapas, ñoqaykuna hinan rabiasianku, qawarisianku tukuy imaymanata. ¿Ima raykutaq manchakuymanku, kunan? Wañuymanta astawan chiri, astawan nanaqmi vidayku. Uyariykuy: wañuypa, ñakaypa, carcelpa, azutipa kallpachasqan runan kaniku, qan hina, hatun wayqey. ¿Maykamataq kay mosoq kallpayku